

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN.

Azerdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részére évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Deák F.-u. 2 sz., reklamációk, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsögön Rácz Mihály egyl. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézőndők

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négyz. cm.) 6 k., félooldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A K. ZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

Egyleti élet.

Jegyzőkönyv,

fölvétetett az Erdélyrészi Méhész-Egylet „Házsongárdi telepén“ 1909. május 23-án az idei első méhésztanfolyam hallgatóival megtartott vizsgálat alkalmával.

Jelen voltak mint vendégek:

Ady Ilonka, Bartha Berta, Bartha Etelka, Bartha Mariska, Gyurka Katicza, Pap Erzsi, Vajda Amália, Várady Juliska és Várady Berta urhölgyek. Ady Sándor, if Balázs Ferencz, Balázs Ernő, Erdősi István, Fodor Jenő, Gelch Lajos, Gyurka István, Horváth Ferencz, Jakab Károly, Jermendi Géza, Kiss Antal, Kuliseki Endre, Nagy Gábor, Pál Ferencz, Schuller István, Szabó Domokos dr., Szilágyi Márton, Szür János, Ványolós Miklós, Várady Mihály, Zsigmond Gyárfás, Zsögön Rácz Mihály.

Vizsgabizottsági elnök: Zsakó István.

Tanfolyam előadó és vizsgáztató: Dr. Balázs Ferencz, főtitkár.

Vizsgabizottsági jegyzőkönyvvezető: Tasnády Szeőcs Samu, titkár.

Tanfolyamhallgatók úgy az elméleti, mint a gyakorlati méhészetből megvizsgáztatván, kiváló szorgalom ügyszere-
tet s különösen az oktató kitartó türelmére valló szép ered-
ményt mutasson fel az aránylag rövid ideig tartó tanfolya-
mon szerzett méhészeti ismeretekből.

A vizsgálat alapján a vizsgabizottság a méhészkedés megkezdéséhez képesítette a következő tanfolyamhallgatókat u. m. Pap Ferencz, Rákosi Albert, Schmer Sándor, Kira György, Deák Lajos, Demján János, Székely Farkas, Kovács Kálmán, Márk János, Zima István, Valkai György, Ágoston Ferencz, Bartok Endre, Rediger Géza, Szathmári Miklós, Szász Dénes, Szilágyi Ferencz, Prodán Ottó, Székely Tihamér és Gál Zsigmondot.

Az egyesület minden egyes tanfolyamhallgatónak könyvjutalmat adott, melynek kiosztása után Székely Tihamér a többiek nevében hálás köszönetet mond dr. Balázs Ferencz főtitkárnak azért a fáradhatatlan ügybuzgóságért, melylyel őket a méhészet titkaiba beavatta s megszerettette velük látszólag jelentéktelen nemzetgazdaságilag azonban milliókat érő kis rovar — a méhet.

Ezek után a vizsga az elnök éltetésével véget ért.

K. m. f.

Tasnády Szeőcs Samu,
titkár.

Meggátoljuk-e a rajzást?

Az bizonyos, hogy a méhészet jövedelmezésének két sarkalatos pontja van: a szaporítás és a mézelés.

Mindakettő egyformán haszna a méhegazdának, akár az egyik, akár a másik pontot veszi céljául.

A méhészetben általános és öröklött szokás az, hogy a méheket mindkét irányban kezelik, vagyis azt várják tőlük, hogy mézeljenek és rajozzanak is egyidőben.

Ez a kezelési mód megjárta akkor, amikor a méhész megelégedett az egyszerű polgári haszonnal s nem kívánt méheitől többet, mint amennyit azok az időviszonyoknak megfelelőleg gyűjteni tudtak s emellett örült annak is, hogy törzsei egy rajt is adtak.

Az újabb kor igényeit ezen már elavult kezelési mód nem elégíti ki, amikor a kaptár falából is mézet sajtolnának, hanem arra törekszik, hogy méheit úgy kezelje, hogy vagy az egyik vagy a másik módot követve minél nagyobb eredményt produkálhasson, s hasznát annál inkább növelje.

Sokan nem számolva azokkal a káros következményekkel, — melyek az ilyen túlszigázott munka eredményeiként előállanak — valóságos rabló gazdálkodást folytatnak méheikkel. Azok a szegény állatkák, amelyek egy egy ilyen kapzsi méhész gondjai alá kerülnek, rövid időn belül tönkre mennek, elpusztulnak.

Nem terjeszkedem ki másra, mint amit szerény cikkem címéül vettem, mert ez a pont, amelyben a méhészek a legnagyobb hibákat elkövetik. A rajzásnak a mézelés céljából való meggátlása körül annyi botlást, annyi természetellenes gorombaságot követnek el, hogy eljárásuk homlok egyenest ellenkezik a XX-ik század oly fennen hirdetett humanizmusával.

De mit is tegyen a méhész, mikor azt olvassa, hogy A-nak egy családja 60 kg. mézet adott s az övé alig 10—15-öt. Megpróbál mindent, még a legnagyobb vandalizmusra is rávetemedik csak elérhesse az A rekordját, de nem gondolja meg, hogy valjen. A igazat mondott-e amikor irt, vagy csak irt csupa szokásból akkorát, hogy senki tul ne licitálhassa.

Előveszi a szakkönyveket. Áttanulmányozza a rajzás meggátlására előirt recepteket, ezekhez hozzáadja saját kombinációit. melyek nem egyebek, mint felcsigázott képzeleté-

nek torzszülöttei, s a mikor a két-három jó tanácsból saját eszejárásának hozzáadásával egy negyediket csinál — rosszabbat, mint az előbbiek, el kezd cselekedni. Méheit békés munkájukban zavarja, az anyabölcsőket, a heresejteket kimetszi s ezen áldásos munkája elvégzése után a helyett, hogy megnyugodnék, mindennap utánna néz, hogy nem nevelnek-e új anyát?

A végén odajut, hogy őszire a család elcsenevész, se rajt, se mézet nem kapott tőle, s ezen sajnálatos eredményért mindenkit okoz, csupán saját magát nem, hisz ő a legjobb tudása s legmagasztosabb szándék szerint cselekedett.

Hát ez nincsen így jól. Valamely méhcsaládot rajzási szándékától erőszakos beavatkozással el nem téríthetünk anélkül, hogy annak káros következményei ne lennének.

Hogy meg kell-e és mivel akadályozni a méhek rajzását? egyenes feleletet ad erre a méhek természetrajza. Mert hát mikor rajzik ki a törzs? Akkor, ha bő mézelés van s a rohamosan fejlődő népnek a lakása szűk. Tehát két föltétele van, hogy jó mézelés és a kaptár szűk legyen. Ezen két föltétel csak egyikének hiánya is magában viseli a rajzás meggátlásának alapját, természetes eszközét, minden emberi beavatkozás nélkül. Ha jó a mézelés és szűk a kaptár, lehet azt tetszés szerint bővíteni anélkül, hogy azzal a családot háborgattuk, vagy talán épen megkínóztuk volna. Bővítsük a költőteret, — amíg csak kibirja, — hátul beadott üres kiépített vagy egész műléppel ellátott keretekkel, ha ezek tele vannak mézzel, nyissuk föl a mézürt; adjunk helyet a méheknek, ne csak gyűjtési ösztönük kielégítésére, hanem azért is, hogy ne legyenek kénytelenek a kaptáron kívül vesztegelni, ami rajzási kényszerűségüket mozdítaná elő.

Ha igyekezünk a telt keretek kiszedésével a méheknek mindig tért engedni a kaptárban való tartózkodásra s azokat a henye tétlenségtől megóvándó állandó munkában tartjuk, ritka eset, hogy rajzásra készüljenek, ami náluk ép annyira nem kívánatos, mint amennyire természetesnek látszik.

Erről meggyőző bennünket csak egyetlen kísérlet is, ha t. i. egy családot akkora kaptárba lakolunk, amelyet az anya telepetézni nem képes, látni fogjuk, hogy a hatalmassá kifejlődött törzs még csak nem is fog gondolni a rajzásra, hanem arra igyekszik, hogy minél több mézet gyűjtsön be, amíg van miből, s mihelyt a hordás szünőbe kezd lenni, annak megfelelőleg korlátozza az anya a további fejlődést s beáll a visszafejlődés, illetve a család visszaesik fokozatosan a kiinduláskor volt létszámra. Legnagyobb hordáskor éri a fejlődés legmagasabb szakát s innen lassanként újból megtér, visszafejlődik.

Tehát a törzsnek rajzási ösztönét mesterséges beavatkozással gátolni nem kell, mert káros következményekkel jár, de a méhek életének megfelelő természetes uton megátolhatjuk a nélkül, hogy az a család hátrányára lenne.

Ha ezt a természetes eljárást idejében kezdjük, a rajzás, mint a méhek életének nem elengedhetetlen megnyilvánulása, be sem fog következni, még a kis kaptárban sem.

Matossa Károly.

Gazdaságos eljárás a méhészetben.

A méhészetben nemcsak a törzsek beszerzése s egyéb emberi kéztől szerkesztett felszerelések képezik az alapot. Igaz ugyan, hogy ezek a legszükségesebbek, mindazonáltal csupán és tisztán ezekkel nem vagyunk képesek azt a célt, amely minden méhésznek főörekvése, hogy annak idején alkalma legyen a főhordást teljesen kihasználni.

A méhgazdaság egyik alapjához tartozik a teljesen kiépített keretek mennél nagyobb száma. Ezzel nem mondtam újat, de amilyen régi, épen úgy örökké új marad. Megfelelő számú teljesen kiépített keret hiányában nincs a mézelésben meg a kívánt hasznunk, mert a méhek az építéssel lévén elfoglalva a főhordást kihasználni nem képesek.

Ez a körülmény vezette az emberiséget, hogy a méhek építési munkáját megkönnyítsék s így lehetővé tegyék azt, hogy a méhek kevesebb munka árán kihasználhassák a virágzás főidejét. Így állott elé a mülépgyártás, amely napról-napra, időről-időre fejlődött, csakhogy ez a fejlődés, ez az atyai gondoskodás a mennyire használt a méhészeknek szinte annyit ártott.

A tisztességes cél rövid időn tisztességtelen gyártmányok vegykonyháit hozta létre. A közszükség, a mülépek keresettségé csakhamar üzletágot nyitott azoknak, akik a méhészek kivánságait, szükségleteit a maguk hasznára igyekeztek fordítani s miután kellő mennyiségű anyaggal nem rendelkeztek (amint, hogy most sem igen rendelkeznek) előállott a mülépeknek hamisított viaszból való gyártása, amit oly mértékben állítottak elő s annyi hamis anyaggal vegyítették, hogy a hiszékeny méhészek, akik hirdetéseiüknek felültek, keserves csalódásban részesültek. Ez volt a mülép haszna, s fájdalom (tisztelet a lelkiismeretes mülépgyártóknak) kevés kivétellel az ma is.

A tapasztalat, a keserű tapasztalat bizonyítja azt, hogy némely müléppel, mily érzékeny veszteséget, mily óriási kárt szenvedett némely méhész, amikor a betett mülépeket a méhek ki nem építették, s ha a kényszerüségől ösztönözötve, annak kiépítésére fanyalodtak, az anya be nem petézte. Sőt az is megtörtént, hogy a méhek a helyett, hogy a beadott mülépet kiépítették volna, annak kikerülésével fölébe s a szűk helyen csak a keret egyik oldalán építkeztek. Az elpazarolt munkaidő és hely a méhésznek többet ártott, mintha méheit engedte volna teljesen kiépíteni a kereteket, mert akkor legalább meg lett volna az a haszna, hogy valódi viaszból teljesen kiépített kereteket nyer.

A méhészetben a gazdaságos eljárást csakis a természetességben találhatjuk fel. Mindaz, amiben a természeteségtől eltérünk előbb-utóbb megbosszulja magát.

Már most az a kérdés, hogy természetesen járunk-e el, amikor mülépet használunk? Igenis természetesen, ha a

használt mülép valódi méhviaszból van. De valódi méhviasszól készült mülépet vajmi ritkán találunk, s hogy a sok mülépgyártmányokat egytől-egyig kipróbáljuk, szinte lehetetlen.

Csak egy esetben volna kipróbálható a mülépek használhatósága, ha a méhészek egy közös gyűlésben kijelölnék azon szavahihető kartársak közt, hogy ki melyik mülépgyártmányt próbálja ki s a talált eredményhez képest szóban és írásban lehetlenné tegyék azt a mülépgyártót, aki olyan mülépet hoz forgalomra, amely céljának nem felel meg. Azonban ez csak hiu ábránd, amit t. olvasóim is belátanak, hogy miért.

A természetesség mindig az, ahonnan a fejlődés az első ismeret alapján kiindult. Mindenki tudja, hogy az első mülép nem volt más, mint egy vékony viaszlap, amely sejt benyomásokkal láttatott el, természetesen kezdetlegesen. Ha már tekintetbe vesszük e lapokban a Nagy János méhészeti vándortanárnak a természetességről adott azon előadását, hogy ne vonal, hanem *nyelv* alakú mülépkezdést ragasszunk a kaptárba, mert a méhek *így kezdik* az építést. Akkor nekünk fölösleges minden mülép használata, mert az irányt egy *nyelv* alakú vékony viaszlappal a méheknek megadhatjuk, a mire aztán sejteket építvén a méhek azt teljesen ki fogják építeni.

Annyi bizonyos, hogyha méheinket ily radikális módon akarjuk a hamisított viasztól megovni, az első két esztendőben abból jövedelmünk nem lesz, de annál busásabban fizet később, amikor ezzel a módszerrel egy néhány száz teljesen kiépített valódi viaszkeret birtokába jutottunk. S hogy ez méhészkedésünk hasznának legbiztosabb alapja megmutatja, bebizonyítja a jövő, a mikoris a hibás keretekről a sejteket levágjuk, a közfalat újra kiépítettjük, a levágott sejteket felolvasztván házilag állítjuk elő belőlük a mülépet. Mert az eredeti közfalat, amit maguk a méhek építettek, ha arról a sejteket levágtuk, gyorsabban kiépítik, mint bármely mülépet. Ha pedig a levágott sejtekből készítünk mülépet, azt a méhek, miután tiszta viaszból készült szintén gyorsan kiépítik, s amikor a saját gyártmányu mülépeink

tekintélyes száma ki van már építve, az ócskákából készítünk új műlépeket, akkor méhészkedésünk haszna biztosítva van.

Azonban ezt a radikális módszert azok a kezdő méhészek alkalmazzák, akiknek erős eltökélt szándékuk van maguknak *alapos, erős és bizton jövedelmező méhészetet alapítani* s nem egy-két évi eredménytől várják munkájuk sikerét, hanem évek hosszú során át jövedelmezővé akarják tenni.

Nézzünk meg csak egy 20—25 év óta fennálló méhest s kérdezzük meg gazdájától, vajjon használt-e méhesében valamikor — hacsak nem kuriozumképen — mástól hozott műlépet? és látni fogjuk, hogy a hosszú időn át fennálló méhesek tulajdonosai alaposan dolgoznak; magából fejtik ki a méhest s a mikor kifejlődött 100%-ot jövedelmez; nincsen abban próba, nincs kapkodás, megy a munka csendesen, szabályosan és rendszeren, de ami a fő jövedelmezően. Ez a természetes uton való haladás, amely évek hosszú során meghozza a lassu, természetes fejlődés édes gyümölcsét.

De ahól a kapkodás, a gyors jövedelem után való kapkodás a természetes fejlődést letiporja, ott mindig látunk valami újat, de nem azt, amit látnunk kellene, a kívánt jövedelmet.

A nagy tömeg rohan ott, ahol a bölcssek lassan bandukolnak, s ha megbotlott lába, elbukik, de a bölcs tovább halad és olykor visszanéz azokra, akik őt egykor gunyosan nevetve megelőzték s csendesen hátraszól „lassan járj, tovább érsz.”

Vitályos Gáspár.

Az anyásítás.

A régi méhtörzsek, a melyeknek anyja bármi okból petézőképességét elveszítette, vagy az hanyatló félben van, általában maguk gondoskodnak a már kevesbé használható vagy talán egészen hasznavethetetlen anyák kicseréléséről.

Ezt a folyamatot méhésznél nyelven csendes anyacsere néven nevezik és méltán, mert oly csendesen megy végbe, hogy szinte egy egész nyár kell hozzá, hogy a család új anyát nyerjen a régi helyett. A csendes anyacsere alatt a tavasszal még sűrűn nyüzsgő nép lassankint lepad, megfogyatkozik, egész nyáron át a legdusabb legelő mellett sem képes annyit begyűjteni, amennyi elég arra, hogy a megújított anya bővebb petézése következtében őszi kifejlődött család a jövő télen segítség nélkül átteleljen és éhen ne vesszen.

A csendes anyacsere ezen szembeötlő eljárását láthatjuk a magára hagyott kaptárakban, de leginkább a kasokban, ahol az emberi beavatkozás e tekintetben vagy igen nehéz vagy éppen lehetetlen.

A méhészeti szakmunkák különböző módot ajánlanak a csendes anyacsere gyorsabb lefolyásúvá tételére. Ezek a módok egyike-másika kétes eredményű, némelyike pedig csak nagy ritkán válik be éppen úgy, mint az oltásnál a szőlés és az egyesítés művelete.

A rendes anyacsere káros következményeinek ellensúlyozására szolgál az anyanevelők fentartása is, habár ennek határozott és tulajdonképeni célja nem más, mint olyan időben, a mikor a család természetes úton magának anyát nevelni képtelen — (őszől tavaszig) — a meganyátlanodott családot új anyával ellátni. Ez a művelet is kétséges kimenetelű, de a kísérlet nem árt, mert a család, amely anya hiányában úgy is veszendőbe megy, az anya beadásával esetleg, de csak esetleg még megmenthető.

Az okszerű méhésznél nem nézheti, hogy méhei, illetve családjai a csendes anyacserevel egy egész nyáron át vajudjanak, de azt sem teheti, hogy a már anyanevelőben élő új anya beadásával kétséges eredményű helyzetbe hozza méheit, hanem arra kell törekednie, hogy maga a méhcsalád kellő időben gyorsan neveljen magának új anyát, anélkül, hogy a család népességében számbavehető fogyatkozást szenvedjen.

Ezt az eljárást bárki követheti anélkül, hogy abból bár-

mily kára lenne; fődolog, hogy tudnia kell azt, amit minden méhésznek nyilván kell tartania; mennyi idők az egyes családok anyái. Az idős, vagy a hiányos petezésű anya a kaptárból, — május végén vagy júniusban a mikor a méhek rajzási ösztöne ki van fejlődve, — egyszerűen eltávolítandó vagy elpusztítva a kaptár aljdeszkájára teendő s helyébe, — ha a kaptárban nem volna, vagy ha ott igen fiatal még, — egyik szorgalmasabb családtól elvett, lehetőleg 10—12 napos anyabölcsővel ellátott keretet adjunk be a családnak. Ezt a család, mihelyt anyátlanságát észreveszi, magáévá teszi s egy pár nap alatt új, termékeny anyával fog rendelkezni.

Junius a méhesben.

A rétek növényei ebben a hónapban érik el virágzásuk tetőpontját, melyek a mézelés legnagyobb alapját képezik, amíg a kaszálást meg nem kezdik. Azonban ahol a hárs és akácfák nagy mennyiségben tenyésznek a mezei virágok mézelése egészen eltörpül ezek mellett, amennyiben a méhek alig vetnek ügyet rájuk, amíg virágzásuk tart.

Ha bevált az idő, hogy az akác és hárs virágzásakor nincs — mint rendszeren szokott — tartós esőzés, ami a méheket a kaptárban való maradásra kényszeríti, akkor a pörgetőt is eredményesen lehet működtetni, de ne feledjük el a bőség idején, hogy még ősz is lesz és addig is kitudja, gyűjtenek-e annyit a méhek, hogy sikeresen áttelehessenek. Azért legyünk óvatosak és előrelátók s egy néhány szépen kiépített és teljesen befödött keretet tegyünk félre az ezetleges rosszabb időkre.

A kipergedett lépeket langyos vízzel megpermetezve adjuk vissza a családnak, hogy az egyes sejtekben visszamaradt mézet összeszedjék és elraktározzák, de egyszersmind a pergetés közben megsérült sejtfalakat kifoldozzák.

A méz leszürése után a pergetőben és a szűrőben visz-

szamaradt lép morzsalékokat ne dobjuk el gondatlanul, hanem gyűjtsük össze. mert az a morzsalék tiszta valódi viasz, amit a többi törmelékkal együtt olvasszunk ki.

Melegebb vidékeken, ahól a viasz moly nagyobb arányu garázdálkodásától tarthatunk, a kaptárak aljdeszkáit tart-suk tisztán, valamint az üres kereteket, ha azok szabadon vannak, koronkint füstöljük meg kénnel.

Igyekezünk a méhek ellenségeit a békát, gyikot, sünt a méhes környékétől távoltartani.

Junius hó első napjaiban már jelentkeznek a természetes rajok is és ezek, de leginkább a májusi rajok válnak őszire erős családokká, mert van alkalmunk még a főhordás alatt úgy építeni, mint téli táplálékukat begyűjteni. A hónap vége felé már ne várjuk a családok természetes rajzását, ha erre készülni látjuk, hanem inkább műrajt készítsünk belőle, azokat a késői rajokat pedig, amelyek még ezután kivonul-nának, egyszerűen verjük vissza az anyacsaládra, azzal, hogy a vele kivonult anyáktól megfosztjuk.

Az eltávolított anyákat, mint tartalékot, helyezzük anyanevelőbe, hogy esetleges anyátlanságkor hasznát vehessük.

A rajok kiszállása, valamint azok befogása körül köve-tendő eljárást e helyütt leírni fölöslegesnek tartom, mert arra a legkisebb terjedelmű szakkönyvecske is kellő tájékozást nyújt. Egyébiránt is a rajok befogásánál a letelepedés helyi viszonyai szerint való eljárást kell követnünk, ami nagyon is különböző lévén, arra az egységes tájékoztatást alkal-mazni nem lehet.

A műraj készítésnél törekedjünk arra, hogy azok elég erősek legyenek s e tekintetben a törzscsaládokat megköze-lítsék, ellenkező esetben csak nyomoruságosan tengődő s örökös vesződéséget igénylő családokat nyerünk.

Gondoskodjunk arról is, beállott melegebb időben a méhes előtti itatóból a víz soha ki ne fogyjon, mert ilyenkor a családoknak sok vízre van szükségük.

Pályázati hirdetés.

Az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület“ Kolozsvárt házsongárdi méhtelepén az 1909. év folyamán három időszakos méhészeti tanfolyamot fog tartani a következő beosztás mellett: július hó 8—25-ig és augusztus hó 5 - 22-ig a néptanítók számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptároknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják. Minden egyes vidéki tanfolyamhallgató annak tartama alatt napi három korona segélyben fognak részesítettetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel, kik kötelesek úgy a délelőtti, mint délutáni előadásokon pontosan megjelenni. A pályázni szándékozók felhivatnak, hogy folyamodványukat, melyben a tanfolyamra való felvételüket kéri az „Erdélyrészi Méhész-Egyesület“ Elnökségéhez Kolozsvárra címezve, a tanfolyam megkezdése előtt legalább egy félhónappal nyujtsák be.

Kolozsvár, 1909. április hó 1-én.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület elnöksége.

28784. szám IX-A-2.

Pályázati hirdetés.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1909. év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: június 14—27. lelkészek, július 1—18-ig és július 26-tól augusztus 12-ig néptanítók, végre augusztus 15-28-ig női hallgatók részére.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők

a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkaptáraknak és méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes el-
látásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik
pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják s
a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16 vonal-
szakaszai között lévő valamelyik állomásáról jönnek, a személy
és vegyes vonatok III. kocsiosztályában érvényes féláru menet-
jegy váltására jogosító igazolvány küldetik, melynek ára a visz-
szautazás költségeivel együtt a tanfolyamról való utazáskor fog
megtéríttetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A
pályázni szándékozók felhivatnak, hogy a foglalkozásuknak
megfelelő tanfolyamra való felvételt kérelmező 1 koronás bé-
lyegjeggyel ellátott folyamodványukban a vármegye lakóhely,
utolsóposta és vaspályaállomást pontosan megjelölve azt a m.
kir. földmívelésügyi miniszterhez címzetten felettes hatóságuk
utján, az állandó alkalmaztatásban nem lévők pedig illetékes
községi előljáróságuk láttamozásával az illető tanfolyam kezdete
előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be.

Budapest, 1909. évi február hó 11-én.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Irodalom.

Egy hézagpótló diszmunkáró! Testet edző, lelket üdítő
klimatikus gyógyhelyeinket és csodás hatású ásvány vizforrásain-
kat még mindig nem eléggé ismeri, tehát nem is méltathatja
kellőképen a magyar közönség. Ezen a bajon segít a „Magyar
Füüdőkalausz“, melyet Erdős József szerkeszt immár harmadik
éve éppen olyan szeretettel, mint szakértelemmel. E rendkívül
hasznos könyv, melynek nyomdai kiállítása is művészies, most

jelent meg harmadik kiadásban, 332 oldal terjedelemben, gyógyörü képekkel illusztrálva. Az ügyesen összeállított, könnyen áttekinthető, hézagpótló munka, magyar és német nyelven ismerteti a magyar fürdőket, gyógyhelyeket, nyaralótelepeket, szanatoriumokat, viz- és magángyógyintézeteket, nemkülönb a hazai ásvány és gyógyvizeket. A gondos leírás nemcsak a fürdőtelepeket ismerteti, hanem a gyógyvizek elemzését, a gyógyjavallatokat, a lakás, élelmezési és árviszonyokat, a fürdők társadalmi, művészeti, szorakozási és sportéletének, közlekedési viszonyainak ismertetését is, szóval mindazt közli, amire a fürdőző közönségnek nélkülözhetetlen szüksége van. A munka szerkesztője igazán dicséretes és sikeres munkát végzett, amidőn szakavatott tollal vette kezébe a hazai fürdők ügyét, produkálván olyet, aminőt eddig sajnálattal kellett nélkülöznünk irodalmunk ezen ágában. A pompás diszmunka szerkesztője valóban megérdemli a legteljesebb elismerést ezen hazafias vállalkozásáért, mert a munka igazán hivatva van arra, hogy a nagyközönség előtt helyes világításban mutassa be a magyar fürdőket és ezáltal gátat vessen a magyarságtól a külföld fürdőibe és külföldi ásványvizekért kiözönlő sok milliónak. — A diszművet, mely határozott nyeresége irodalmunknak, ajánljuk figyelmébe a fürdőző közönségnek, mert ezen a maga nemében egyedülálló munka tüzetesen ismerteti a hazai fürdő- és forrás viszonyokat. A stilszerűen bekötött munka az ország valamennyi vasuti és hajófülkéjében, orvosoknál, szállodákban és casinóknban nyer díjmentes elhelyezést. A diszmunka megrendelhető a „Magyar fürdőkalausz“ kiadóhivatalában, Budapest, VI., Eötvös-utca 36. 1/9.

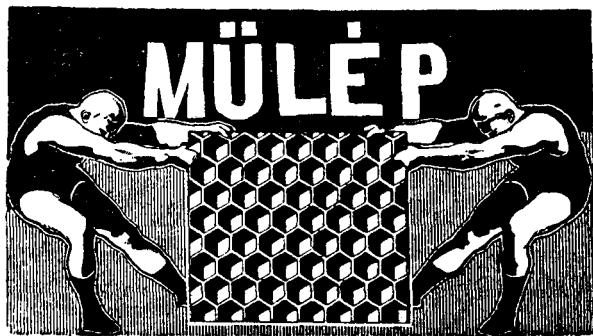

TARTALOM: Egyleti élet. *Tasnády Szebecs Samu.* — Meggátoljuk-e a rajzást. *Matossa Károly.* — Gazdaságos eljárás a méhészetben. *Vitályos Gáspár.* — Az anyásítás. — Junius a méhesben. — Irodalom.

Eladó pergetett tiszta méz
kapható **Marosludason**

5 kilós dobozokban 7 koronáért
Lőrinczi Lajosnál.

Tiszta viaszból
bármely nagyságban csomagolással
1 Kló S KORONA.

Szállit:
JÓÓ ISTVÁN ker. telepe
Komárom.

== Szavatolt ==
valódi méhviaszt

bármily mennyiségben veszek a legmagasabb napi áron előzetesen beküldött minta és árjelzés szerint

Patka Venczel
Borszék Csikmegye.

Kitünően áttelelt méhcsaládok

sürgösen eladók, Kovács Márton méhészetében **Torockón**; eladó továbbá egy jó eszterga. Válaszbélyeg.

Méhészek kedves lapja **a SZÉTTÉKINTŐ MÉHÉSZ** eddig megjelent 10 évfolyama 23 K. kelve-ményes árban kapható (mintegy 60) képpel). Külön rendelve egy-egy évfolyam ajánlott küldéssel 3 K. Kívánatra mutatószámot küld.

GALLOVICH ISTVÁN
szerkesztő. Szeged.

Székely méhrajokat

1 kl. súlyosabbat június végéig 9 K. — Később 8 K.
Termékeny anyát kísérő méhekkal 3 K.

Szállit: **Ambrás András, Székelyzsombor.**

Az Erdélyrészi Méhész-Egyesület telepén az egyesület által
saját műhelyében készített

≡ KAPTÁRAK ≡

kaphatók. ➡ Egy jó anyagból, csinosan elkészített ➡

országos méretű kaptár

ára teljesen felszerelve, Kolozsvár állomásra szállítva:
tagoknak 9 korona, nem tagoknak 11 korona.

Megrendelések Dr. BALÁZS FERENCZ főtitkár ur-
hoz Kolozsvár, Mészáros-utca 3 sz. intézendők.

Az egyesület vesz: nyers viasszot, kiolvasztatlan
lépekért, viasztörmelékért utánvétellel béküldve,
különként fizet 1 koronát. Postai
vagy vasuti költséget a küldő fizeti.

Műlépek

saját olvasztásu szép sárga méh-
viaszból ásványviasz keverék
nélkül

1 kgm. egyleti méretű (préselt) 50 drb. 6 K. 1 kgm 40 drb. 5.80 K.
1 kgm 30 drb. 5.60 K. Vastag öntött műlép tetszés szerinti nagyság-
ban 1 kgm. 5 korona.

— Szállítási költség megrendelőt terheli. Valódi méhviasszért fele sulyu műlépet küldök. —

Számos elismerés közül ime kettő:

«Kérek 1 1/2 kgm 50-es műlépet. Hogy mi a véleményem a vékony
műlépről eléggé bizonyítja az eljárásom, hogy már 3 év óta mindig öntől
hozatom a lépeket. Peczelí Ferencz tanító, Pand.»

«Kérek 8 kgr. 50-es műlépet küldeni. Vékony műlépeivel teljesen meg-
vagyok elégedve, amit bizonyít az, hogy kezdettől már mintegy 4-ik éve
öntől hozatom azokat. Megengedem, hogy a leveletem reklámcélra is fel-
használhassa. Szabó Mihály ev. ref. lelkész, Doboz, (Békés m.)»

Megrendelés: Nagyvárad, Halász-utca 554. sz.

Vajnovszky Vincze

méhészhez intézendő.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10.